



ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ЗАВЕТ

Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет (2021 – 2022 г.)

(Приета с Решение № 184 по Протокол № 19/26.05.2021 година)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Предпоставки за разработване на стратегията за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Динамичното ежедневие на фона на глобализиращите се процеси, на преден план подчертават необходимостта от качествено образование, което да покрие духовните и материалните нуждите на съвременния човек. Имено за това подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики би трябвало да е приоритет на нашето общество.

Главните институции, отговорни за развитието на личността и формирането на човешкия капитал са семейството, детската градина, училището, здравните, културните и спортни институции, средствата за масова информация и организациите, където хората се трудят.

Главните институции, отговорни за развитието на личността и формирането на човешкия капитал са семейството, детската градина, училището, здравните, културните и спортни институции, средствата за масова информация и организациите, където хората се трудят. Тези институции претърпяха сериозни промени през последните двадесет години и в повечето случаи промените не бяха най-благоприятни за социализацията на подрастващите и мотивацията за лично израстване и реализация в професионалната сфера.

2. Законови основания за разработване на Стратегията.

Разработването на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е постановено в чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), подкрепата за личностно развитие се предоставя на всички деца и ученици и цели да осигури:

- съответствие с индивидуалните им потребности;
- подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;

- осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близо до мястото, където живее и учи.

В съответствие с постановката на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата трябва да се осъществява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Важно условие за постигането на целите, принципите и приоритетите е разгръщане потенциала на всички участници в процеса – деца, ученици, родители, институции, гражданско общество. Взаимодействието на институциите и ефективните канали за комуникация с родители и граждани са основен фактор за осъществяването на целите на образованието, за подготовката на изградени, самостоятелни, конкурентноспособни личности, чрез развиване на компетентности, необходими на децата и учениците в съвременното общество.

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие и включва:

1. екипна работа между учителите;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. консултации по учебни предмети;
5. кариерно ориентиране на учениците;
6. занимания по интереси;
7. библиотечно-информационно обслужване;
8. грижа за здравето;
9. общежитие;
10. поощряване с морални и материални награди;
11. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
13. логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализираните обслужващи звена и се предоставя на деца и ученици:

- със специални образователни потребности;
- в риск;
- с изявени дарби;
- с хронични заболявания.

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището.

Към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е създадена Регионален екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.

В състава на този екип задължително се включват ресурсни учители, специални педагози, включително от центровете за специална образователна

подкрепа, психолози, логопеди, както и представители на регионалните управления по образованието. Ръководител на екипа е представителят на регионалното управление по образованието. По своя преценка, за работа по конкретен случай, в екипа може да се включват и други специалисти, в т. ч. от системата на здравеопазването, от органите за закрила на правата на детето и от централните за подкрепа за личностно развитие.

Екипът към РЦПППО:

1. Въз основа на потвърждаване оценките на екипите в детските градини и училищата предлага на директора на РЦПППО да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;

2. При невъзможност да се сформира екип в училището или детската градина извършва оценката на детето;

3. Предлага и организира при необходимост предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и централните за подкрепа за личностно развитие;

4. Организира повторна оценка на образователните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителите с оценката, извършена от екипа в детската градина или в училището;

5. Насочва учениците със специални образователни потребности след VII клас и X клас към училища за продължаване на образованието им или за придобиване на професионална квалификация;

6. Подпомага процеса по осигуряване на допълнителната подкрепа;

7. Извършва оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности след заявление на родител за насочване за обучение в специалните училища;

8. Отлага по обективни причини от задължително обучение в I клас деца със специални образователни потребности, но за не повече от една учебна година;

9. Изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Важно нововъведение е разработването от екипите в детските градини и училищата на план за подкрепа на детето или ученика. Целта е постигането на по-гъвкав подход по отношение на конкретното дете или ученик, стимулиращ развитието му.

Планът за подкрепа на детето или ученика определя:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;

2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията;

3. определяне на вида и формата на обучение;

4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето е;

5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето или ученика;

6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или ученика;

7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;

8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;

9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;

10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на

координацията на работата с децата и учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;

11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане - за дете или ученик със специални образователни потребности.

Практиката показва, че в контекста на новите реалности, подкрепата в обучението изисква непосредствен достъп до ресурсите и базирането им в образователната среда, която е възможно най-близо до децата.

Законът внася ново качество в образованието ни като регламентира **приобщаващото образование** като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците – обща и допълнителна.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Осъществяването на политика на автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация изисква процеса на приобщаване да се предвиди като инициатива и отговорност на самата детска градина и училището. В този смисъл в Закона е предвидено задължение на детските градини и училищата да приемат и да обучават деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания, като осигуряват съответната подкрепа според потребностите на тези деца и ученици.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище, най-близо до неговото местоживее и на правото му на качествено образование;

2. Гарантиране достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и

общността;

8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;

10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

3. Цел и обхват на документа.

Стратегията цели да очертае някои приоритетни потребности от социална защита, необходимостта от развитието на конкретни дейности, както осигуряване на необходимите услуги в подкрепа личностното развитие на децата и учениците.

Разработването и приемането на Стратегията на общинско ниво обединява усилията и желанието на всички заинтересовани страни в община Завет да се създадат условия за пълноценно участие в обществения живот. Тя ще подкрепя местните общности за преодоляване на неравномерността в системата на предучилищното и училищното образование чрез, разширяване на обема, реформиране и оптимизиране на вече съществуващите и разкриване на нови форми на образователно-социални услуги и осъществяване на сътрудничества и участие на партньори от свързаните сектори.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет е краткосрочен стратегически документ, в който са планирани мерки и дейности за периода 2021 – 2022 г.

4. Методика и участници в процеса на разработване на стратегическия документ.

Използваните методи за събиране на информация са:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на национално, регионално и местно ниво;
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от Общинската администрация, както и на институции, имащи отношение към осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В изпълнение на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, се приема с решение на общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет предвижда на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование да се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и да се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.

5. Връзка с други стратегически документи на национално, регионално и местно ниво.

Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, заложен в международни и национални документи:

- Всеобща декларация за правата на човека (1948);
- Конвенция на ООН за правата на детето (1989);

- Рамка за действие на Световния форум по образованието, Дакар (2000);
- Рамка за действие „Образование 2030”: Към приобщаващо и равноправно качествено образование и учене през целия живот за всички;
- Национална стратегия за детето;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Закон за закрила на детето и др.

6. Използвани съкращения.

ЗПУО – Закон за училищното и предучилищното образование

ДБТ – Дирекция „Бюро по труда”

ДГ – Детска градина

ММС – Министерство на младежта и спорта

МОН – Министерство на образованието и науката

НП – Национална програма

НСИ – Национален статистически институт

НЧ – Народно читалище

ОбКБППМН – Общинска комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

ОбС – Общински съвет

ОЗД – Отдел „Закрила на детето”

ОП – Оперативна програма

ОУ – Основно училище

ПГ – Професионална гимназия

РУО – Регионално управление на образованието

РЦПППО – Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование

СОП – Специални образователни потребности

СОУ – Средно общообразователно училище

СУ – Средно училище

ЦДГ – Целодневна детска градина

ЦПЛР – Център за подкрепа за личностно развитие

ЦОП – Център за обществена подкрепа

II. АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩАТА СИТУАЦИЯ И ПОТРЕБНОСТИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ЗАВЕТ.

1. Цел и обхват на документа

Настоящата стратегия очертава развитието на образователните потребности в община Завет за период от 2 години (от 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г.).

Тя подчертава и акцентира потребността от личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование. В географско отношение тя покрива територията на община Завет.

2. Раждаемост - динамика, смъртност - динамика, естествен прираст

Поради влияние на цяла система от социално-икономически и демографски фактори рязко се забавя темпа на демографски растеж. Понастоящем раждаемостта в община Завет е по-ниска в сравнение с други години. Тази тенденция е резултат от настъпилите съществени изменения в репродуктивното поведение на населението, характерно не само за общината като цяло, но и за цялата страна.

3. Възрастова структура

В община Завет се наблюдава засилващ се процес на демографско остаряване, изразяващ се в прогресивно относително намаляване на населението в началните и увеличаване в средните и високите възрасти. Остаряването на населението поражда някои сериозни демографски и социално-икономически последици.

Установилата се неблагоприятна възрастова структура се превръща в един от факторите, който задържа темповете на демографски растеж.

РОДЕНИ			
	Живородени		
Общини Завет	общо	момчета	момичета
ЖИВОРОДЕНИ ПРЕЗ 2018 Г	72	46	26
ЖИВОРОДЕНИ ПРЕЗ 2019 Г.	56	24	32

ПОЧИНАЛИ			
	2018		
Община Завет	Общо	Мъже	Жени
УМИРАНИЯ ПРЕЗ 2018 Г.	153	82	71
УМИРАНИЯ ПРЕЗ 2019 Г.	164	80	84

4. Миграционни процеси

Миграционните движения са сложни обективно протичащи процеси, които оказват влияние върху количествените изменения на броя на населението, върху формирането на трудовите ресурси, тяхното разпределение и преразпределение на територията на общината.

Главните причини за миграцията е недостиг или липса на достатъчно и

професионално разнообразни работни места, условията на живот, характерът на мрежата от учебни заведения и др.

В съответствие с българското законодателство, реформирането и развитието на образователната система са обект предимно на целенасочена държавна политика, фокусирана върху създаването на условия и възможности за нейното усъвършенстване и осигуряване на различни видове и степени на образование на гражданите. В обхвата на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението попада осигуряването на качествена образователна инфраструктура. Последната включва институции на предучилищното обучение, общото, профилираното и професионалното образование - детски градини и различни видове училища.

1. Обща картина на образователната система в община Завет

Повишаването на качеството на образованието на територията на общината е необходимо условие за подготовка на човешките ресурси за работа и реализация в условията на европейския пазар на труда.

Образователната инфраструктура на община Завет носи всички характеристики на преходния период в реформата на средното образование в България. Запазени са основните училища в населените места, въпреки че в някои от тях демографската ситуация е с негативни показатели през последните години.

Статистиката не дава информация за качеството на обучението, но то също не се отличава от средното ниво за страната, чиито основни характеристики са: недостатъчно техническо оборудване и остарели компютърни конфигурации в училищата, текучество или липса на квалифицирани учители по чужди езици, ниско ниво на информационно осигуряване (разчита се предимно на училищните библиотеки), еднотипни програми за извънкласни занимания на учениците.

Училищната мрежа в общината е пререструктурирана в съответствие с демографските и социално-икономическите промени през последните години. Общият брой на учениците, обучаващи се в училищата през годините е както следва 2021 година – 582 ученика, 2016 година - 841 ученика 2012година - 919 ученика година.

От 2012 година до 2021 година спадът се равнява приблизително на 337 ученика.

Учениците в общината се обучават от 72 педагози.

Демографските промени, изразени в намаляване броя на децата, подлежащи на обучение, са причина да се формират маломерни паралелки и слети класове в началния и среден курс на училищата в селата.

1.1. Предучилищно образование:

Детските градини са разположени в населените места със стабилен възрастов профил на населението. Те ще продължават да играят подкрепяща социална роля за осигуряване на възможност за реализация на наличния педагогически персонал и за работещите в общината. Запазената инфраструктура от заведения за предучилищно възпитание и обучение е доказателство за потенциала на общината.

През учебната 2020/2021 г. образователна система в община Завет обхваща 5 детски градини. Броят и капацитетът на детските градини в общината и териториалното им разпределение са функция от броя на децата от 2 до 6-годишна възраст. Децата на възраст между 2 и 6 г. през учебната 2020/2021 г. са както следва:

Таблица 35: Детски градини в община Завет – брой деца (вкл. със деца със СОП) и брой персонал (педагогически и непедагогически) през учебната 2020/2021 г.

Наименование на ЦДГ	Брой групи	Общ брой деца	Подготвителни 6 г.	Подготвителни 5 г.	Деца 4 г.	Деца 3 г.	Деца 2 г. ясла	Обща численост	Педагогически	Непедагогически	Допълнителни бройки	Деца със СОП
ДГ „Червената шапчица”, с. Брестовене	4	83	23	17	17	26	0	16,50	9	7	0,50	5
ДГ „Пролет”, с. Веселец	1	26	6	10	5	5	0	5,75	2	3	0,75	0
ДГ „Слънчо”, гр. Завет	5	111	34	31	22	24	17	21,50	9	11	0,50	2
ДГ „Осми март”, с. Сушево	1	11	3	2	2	4	0	6	4	2	0	0
ДГ „Радост”, с. Острово	2	37	15	5	9	8	0	9,75	4	5	0,75	0
Общо:	13	268	81	65	55	67	17	59,5	28	28	2,47	7

За да отговори на съвременните тенденции в развитието на науката и практиката и да осигури необходимото образователно ниво и квалифицирана работна сила, основната цел на общинската образователна политика подобряване условията за провеждане на качествен образователен процес, ефективна възпитателна работа сред подрастващите и достигане на европейското равнище в ефективността на организацията и управлението на учебните заведения.

За съжаление броя на децата и броя на персонала ангажиран в детските заведения ежегодно намалява.

За целта са планирани следните приоритети:

- насърчаване новите методи и форми за обучение и възпитание чрез повишаване на качеството на учебно-възпитателната работа;
- провокиране на интерес към изследователската и експериментална дейност у учениците;
- прилагане на добри практики на организация и управление на учебните заведения чрез делегирани бюджети;
- създаване на по-благоприятни предпоставки за осигуряване на задължително училищно обучение на учениците до 16-годишна възраст чрез:
- разработване на проекти за съвместни дейности с родители на децата, не посещаващи училище;
- привличане на спонсори за предоставяне на облекло, учебни пособия и храна за деца от социално-слаби семейства;
- обогатяване и модернизирание на материално-техническата база чрез:
- въвеждане на енергоспестяващи технологии за сградите на учебните заведения;
- грижа за свободното време на младите хора в общината;
- обществен диалог с всички етноси и малцинствени групи в общината;
- работа с таланти и даровити деца;
- борба с престъпността, наркоманията и сектите.

1.2. Основно, начално и средно образование:

През учебната 2020/2021 г. общинската образователна система обхваща 6 училища, от които: 4 основни в общинските села: Брестовене, Острово, Веселец, Сушево, 1 средно общообразователно училище и 1 професионална гимназия в град Завет.

Таблица 36: Училища в община Завет – брой ученици и брой персонал през учебната 2020/2021 г.

Училище	I-IV	V-VII	VIII-X	XI-XII	Общо	Брой паралелки	Педагогически персонал	Непедагогически персонал	Деца със СОП
ОУ „Хр.Ботев“, с. Веселец	28	12	0	0	40	3	7	2,77	0
ОУ „Хр. Ботев“, с. Острово	29	16	0	0	45	3	7	2,37	0
СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Завет	99	74	73	37	283	14	27	9	9
ОУ „Христо Ботев“, с. Брестовене	66	58	0	10	124	7	12	4,37	9
ПГЗ „Кл. А. Тимирязев“, гр. Завет	0	0	26	31	57	4	12	4,30	1
ОУ „В. Левски“, с. Сушево	13	10	0	0	23	1	7	1,77	0
Общо за общината	235	170	99	78	582	32	72	24,58	19

На територията на община Завет съществуват едни средищни училища - СУ “Св. Св. Кирил и Методий“ - гр. Завет.

В три от училища в общината: ОУ „Хр. Ботев“, с. Острово, ОУ „Хр. Ботев“, с. Веселец и ОУ „В. Левски“, с. Сушево съществуват слети паралелки. В предвид общоприетото правило, че качеството на образованието би било занижено в учебни заведения, където съществуват слети паралелки то това правило не се отнася за горепосочените учебни заведения.

Едни от добрите резултати от олимпиади, училищни състезания и Национално външно оценяване са именно от тези учебни заведения.

Особено голяма роля в този процес играят празниците, конкурсите и тържествата, в които участват всички заявили желания за изява.

Не по-малко важна е и дейността на БМЧК и Ученическия съвет, които организират благотворителни кампании за набиране на средства и учебни помагала за социално слаби деца, които обичайно влизат в категорията на „деца в риск“.

Не можем да пропуснем и трудностите в процеса на приобщаване, които произхождат от липсата на психолог, лошите хигиенни навици и лоша лична и семейна хигиена на част от тях, агресивността и нежеланието за учене. Проблем е и стиловото

хранене, за което се доплаща от родителите. Често социално слабите ученици не могат да се хранят заедно с останалите, тъй като нямат платена храна

В заключение можем да кажем, че процесът на социализация на тези ученици е много труден, но се полагат сериозни усилия и от учители и от ученици, за да могат тези деца да се чувстват част от училищната общност.

2. Деца и ученици

2.1. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) и с хронични заболявания.

Таблица 37: Брой деца/ученици със СОП по класове в община Завет през учебната 2020/2021г.

Община	I гр.	II гр.	III гр.	IV гр.	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII кл.	VIII кл.	IX кл.	X кл.	XI кл.	XII кл.	Общо
Завет	0	5	2	0	0	0	0	0	2	4	2	0	0	4	0	0	19

Учениците в социален риск и учениците със СОП изискват специално внимание и грижи и в същото време изискват равни права и шансове с останалите си връстници. Това изисква комплексни мерки за компенсиране на техните дефицити, които да не ги поставят в положение да се чувстват отхвърлени и непълноценни.

Това се постига чрез специализираното обучение на ученици със СОП от ресурсен учител и психолог и включването им в извънкласните прояви и в работата на класа като колектив в часовете на класния ръководител или в извънучилищни прояви.

2.2. Деца и ученици в риск от социално изключване.

Учениците в социален риск в община Завет нямат възможност да ползват психологическа помощ и за тяхната адаптация и социализация се грижи най-вече класният ръководител и комисията за деца в риск, със съдействието на всички останали учители.

2.3. Деца и ученици с изявени дарби.

Броят на учениците от община Завет през учебната 2015/2016 г., класирани на олимпиади, състезания и конкурси е 139.

Таблица 38: Брой деца/ученици, класирани в олимпиади, състезания и конкурси по учебни заведения в община Завет през учебната 2019/2020 г.

<u>№</u>	<u>Населено място</u>	<u>Институция</u>	<u>Брой деца/ ученици класирани в олимпиади, състезания и конкурси</u>
1.	гр. Завет	СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	181
2.	гр. Завет	ПГЗ „К. А. Тимирязев“	33
3.	с. Брестовене	ОУ „Хр. Ботев“	4
4.	с. Острово	ОУ „Хр. Ботев“	43
5.	с. Веселец	ОУ „Хр. Ботев“	0
6.	с. Сушево	ОУ „В. Левски“	0
Общо:			261

В СОУ ”Св. Св. Кирил и Методий” се отпускат стипендии на всички ученици, които

се обучават в дневна форма на обучение и отговарят на разпоредбите на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 33 от 15.02.2013 г. Като основен критерий за класиране на учениците за получаване на стипендия за постигнати образователни резултати задължително се определя успеха на ученика.

Учениците, показали високи резултати в обучението си, са подпомагани и стимулирани от педагозите, като са консултирани допълнително за подготовка и участие в национални състезания и олимпиади. Онези ученици, които са класирани на областно и национално ниво получават награди от училището в края на учебната година.

Всяка година училището организира тържества и конкурси, в които намират изява и получават награди най-талантливите ученици – новогодишни и пролетни конкурси, конкурсът „Училището търси талант“ и др.

В ПГ по земеделие гр. Завет на всички ученици, които се обучават в дневна форма на обучение и отговарят на разпоредбите на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 33 от 15.02.2013 г. се отпускат стипендии. Основен критерий за класиране на учениците за получаване на стипендия за постигнати образователни резултати е успеха на ученика. Традиция в училището са провеждането на тържества и конкурси, където изявени ученици получават награди.

ОУ „Васил Левски“ с. Сушево винаги се стимулират учениците, показали високи резултати в обучението си и в участието си на общински и областен кръг на олимпиади. Класираните на областен кръг на олимпиади от училището получават награди в края на учебната година. Отличниците в края на учебната година се награждават с книги.

8. SWOT анализ.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Разгърната мрежа от детски градини, осигуряваща възможност за пълен обхват на деца в предучилищна възраст. • Наличие на действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и местни дейности приходи по бюджета. • Определен стандарт за издръжка на дете и ученик за финансиране на делегираните от държавата дейности. • Прилагане на Системи за финансово управление и контрол. • Разработена система от мерки за осигуряване на достъпа до образование – безплатен транспорт; безплатни учебници и учебни помагала за всички ученици от I до VII клас; безплатни закуски I-IV клас. • Създадени разнообразни условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчен човешки ресурс в детските градини и училищата за работа с деца със СОП – психолози, логопеди, слухово-речеви рехабилитатор, рехабилитатор за зрителни затруднения и други специалисти. • Обучение в слети паралелки,. • Недостиг на средства за поддръжка на училищни автобуси. • Не е изградено ефективно ученическо самоуправление. • Липса на кабинети по предмети като математика, история и цивилизация, география и икономика. • Липса на дългосрочна визия за развитие на местната икономика и на интерес на бизнеса от реализация на програми в образованието. • Ниска заинтересованост на

<p>състезания, празнични програми, изложби, открити занимания за всяко дете и ученик, участващо във формите на извънкласна дейност.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Създадена подкрепяща среда за децата и учениците със специални образователни потребности – регионален център и ресурсни учители, достъпна архитектурна среда. • Осигурен е равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование. • Утвърдени правила за прием в първи клас и създадена организация за целодневно обучение. • Наличие на ПИГ 1-6 клас. • Много добри постижения при участие в олимпиади, конкурси и състезания в различни области. • Голям брой преподаватели, преминали обучение в различни обучителни курсове и семинари. • Въведени основни компоненти на системата за национално стандартизирано външно оценяване – поэтапно провеждане на външно оценяване в края на всеки етап; провеждане на задължителни държавни зрелостни изпити за всички ученици, които завършват XII клас. • засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците; 	<p>родителите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ниска мотивация от страна на учениците за учене и развитие; • Лошо качество на материалите и консумативите; • Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка; • Недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП. • Постоянни и обемни изменения в нормативната уредба. • Голям обем нормативни актове, без конкретни указания, процедури и политика по прилагането им. • Задължение по прилагане на специфични нормативни актове, непряко касаещи системата на образованието. • Липса на общи образователни изисквания в извънкласните форми, на учебни планове и програми за формите.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Обучение на педагози за работа по проблемите на ученическата агресия и формиране на социални умения у подрастващите. • Квалификация на учителите за работа с деца и ученици в риск от отпадане. 	<ul style="list-style-type: none"> • Нередовна посещаемост на учебни занятия – заплахата от отпадане на учениците от училище. • Миграция на семействата и обезлюдяване на общината. • Демографски срив, намаляване

<ul style="list-style-type: none"> • Включване на родителите в инициативите на училища и детски градини и подобряване на съвместни дейности с тях. • Провеждане на по-ефективни квалификационни форми/дискусии, работа в групи, споделяне на добри практики/. • Подобряване на здравословното хранене при ползване на безплатни закуски. 	<p>броя на децата и учениците през годините.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опасност от закриване на учебни и детски заведения. • Трудна събираемост на таксите в детските градини. • Намалващ интерес към учителската професия и като резултат застаряващ педагогически състав.
---	---

9. Изводи от анализа

- След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование и извършената оптимизация на училищната мрежа, системата на предучилищното и училищното образование в община Завет обхваща следните законодателно установени институции: шест общински детски градини и шест училища;
- В община Завет има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование;
- В община Завет съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги;
- На територията на община Завет няма общински център за ресурсно подпомагане, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата за децата и учениците може да бъде възлагана на държавната институция – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в сферата на образованието, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.
 - комуникацията между тях.

III. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. Обща цел, принципи.

1.1. Обща цел.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците цели да бъде осигурена обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на всяко дете и ученик в община Завет, съобразно неговите потребности.

1.2. Принципи.

- Създават се условия за разгръщане потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и за успешна реализация и социализация.

- Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.
- Осигурява се непосредствен достъп до ресурсите и базирането им в образователната среда, която е възможно най-близо до децата и учениците.

2. Приоритети, специфични цели, мерки.

• Приоритет 1 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания.

Специфична цел 1: Приобщаване на децата със специални образователни потребности /СОП/ в общообразователните училища и детски градини.

– **Мярка 1:** Участие на ученици със СОП в мероприятия, изложби, конкурси, спортни изяви и др., наравно със своите съученици.

Специфична цел 2: Работа на специалисти от детските градини и училищата с деца със специални образователни потребности /СОП/ в учебните заведения в общината.

– **Мярка 1:** Работа на специалисти от детските градини и училищата с деца със специални образователни потребности /СОП/ в рамките на проект „Включващо образование”.

Специфична цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

-- **Мярка 1:** Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

-- **Мярка 2:** Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.

-- **Мярка 3:** Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващо образование).

• Приоритет 2 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от уязвими общности и деца в риск.

Специфична цел 1: Гарантиране на равни шансове на всички деца от уязвими общности за ранно детско развитие.

– **Мярка 1:** Осигуряване на подкрепа за ранното детско развитие в семейна и общностна среда.

– **Мярка 2:** Стимулиране посещаемостта в детски градини.

– **Мярка 3:** Осигуряване на достатъчна ранна подготовка за училище.

• Приоритет 3: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби.

Специфична цел 1: Осигуряване условия за развитие на децата и учениците с изявени дарби.

– **Мярка 1:** Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби в учебните заведения.

• **Приоритет 4: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.**

Специфична цел 1: Създаване на механизми за координация и изпълнение на мерки за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.

– **Мярка 1:** Създаване на екипи и планове за подкрепа.

1. Създаване на условия за структурирани регулярни дискусии.
2. Привличане на родителите като основни партньори.

Специфична цел 2: Осигуряване подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците в училищата и детските градини.

– **Мярка 1:** Осигуряване обща подкрепа на децата и учениците:

1. Екипна работа между учителите. Дейности за мотивация.
4. Консултации по учебни предмети;
5. Кариерно ориентиране на учениците;
6. Занимания по интереси;
7. Библиотечно-информационно обслужване;
10. Поощряване с морални и материални награди;
11. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
13. Логопедична работа.

– **Мярка 2:** Реализиране на проекти и инициативи. Участие в национални програми и проекти като „Ученически практики”, „Твоят час” и др.

• **Приоритет 5: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците извън училищата и детските градини.**

Специфична цел 1: Развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на спорта.

– **Мярка 1:** Участие в състезания.

Специфична цел 2: Развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на изкуствата.

– **Мярка 1:** Танцово, музикално и изобразително и приложно изкуство – школа по пиано, школа по китара, клас по пеене, танцови школи.

– **Мярка 2:** Участие в конкурси, фестивали, концерти и др.

• **Приоритет 6: Развитие на човешките ресурси в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.**

Специфична цел 1: Реализиране на дейности за повишаване квалификацията на кадрите в учебните заведения.

Мярка 1: Обучения за повишаване квалификацията на кадрите в учебните заведения.

Мярка 2: Обмен на опит за повишаване квалификацията на кадрите в учебните заведения.

IV. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ЗАВЕТ

1. Звено за мониторинг и оценка на Стратегията.

ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Постигането на оперативните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

- 1.** Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от *ЗПУО*, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;
- 2.** Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- 3.** Брой институции със значително подобрение на материалната база – нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрит кабинет;
- 4.** Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози.

По решение на екипа за отчитане на стратегията може да се проведе и анкетно проучване за оценка на постигнатите резултати от прилагане на Стратегията.

ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

За координиране на дейностите по изпълнение на стратегията, със заповед на кмета се създава комисия за мониторинг (председател и членове) , в състава на която участват представители на Общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане” и др. заинтересовани институции. Броят и темите на заседанията и разпределението на задачите се определят от комисията под ръководството на нейния председател.

Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на общинската стратегия започва три месеца преди да изтече срокът на стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова общинска стратегия за следващия период.

Наблюдението е важен инструмент за провеждането на ефективна политика за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет, тъй като неговата основна функция е да дава обратна информация за степента на реализация на целите и приоритетите, и за евентуално предотвратяване на рисковете пред изпълнението на предвидените дейности.

2. Критерии за оценка.

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Завет се оценява, като се използват определени критерии за нейното изпълнение. Използваните критерии имат ключово значение за извършване на обективна последваща оценка на цялостното изпълнение на стратегията и са съобразени с спецификата на общината.

3. Индикатори за наблюдение на реализацията на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците .

Индикаторите са реалистични и приложими по отношение на състоянието и очакваните промени в образователната система в общината.

3.1. Качествени индикатори.

Качествените критерии се отнасят до нормите и стандартите, които характеризират качеството на изпълнение на целите.

3.2. Количествени индикатори

В стратегическата част на документа са изведени и количествени индикатори, проследяващи изпълнението на приоритетите на Стратегията.

Приоритет 1 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания.

- Брой деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа;
- Брой деца и ученици със СОП, участвали в мероприятия, изложби, конкурси, спортни изяви и др.
- Брой деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа от други институции;
- Брой деца на 5 и 6 годишна възраст, на които е извършена оценка на риска от обучителни затруднения;
- Брой деца от 3 години до 3 години и 6 месеца, на които е извършено ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности;
- Брой учебни заведения, ползващи услугите на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Разград;
- Брой ресурсни учители, психолози и логопеди, работещи с деца със СОП;
- Брой социални услуги, които се използват от деца със СОП;
- Брой деца, ползващи социални услуги;
- Брой учебни заведения с предприети мерки за осигуряване на достъпна среда;
- Брой учебни заведения с осигурени технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали и методики;

Приоритет 2 Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от уязвими общности и деца в риск.

- Брой деца и семейства получили услуги;
- Процент на обхванатите подлежащи в подготвителни класове;
- Брой деца с осигурени допълнителни часове в подготвителните класове за усвояване на български език и на социални умения;
- Брой въведени нови методи за обучение;
- Брой училища с въведена целодневна организация на учебен процес до 7 клас;
- Брой училища с извънкласни форми на обучение;
- Брой осигурени ресурсни учители;
- Брой деца, обхванати в извънучилищни развиващи дейности;
- Брой проведени училищни кампании;
- Брой създадени извънучилищни дейности;

- Брой учители и служители, преминали обучение за работа в мултикултурна среда.

Приоритет 3: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците с изявени дарби.

- Брой ученици с изявени дарби, получили подкрепа от неправителствени организации, читалища, спортни клубове;
- Брой ученици, участвали в състезания, конкурси и олимпиади;
- Брой ученици, класирани на призови места на състезания, конкурси и олимпиади.

Приоритет 4: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини.

- Брой учебни заведения със създадени екипи за подкрепа;
- Брой учебни заведения със създадени планове за подкрепа;
- Брой учебни заведения, осигуряващи обща подкрепа на децата и учениците;
- Брой форми на обща подкрепа за децата и учениците по учебни заведения;
- Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози;
- Брой деца и ученици, получаващи обща подкрепа;
- Брой други проекти, в които са включени учебните заведения;
- Брой учебни заведения, включени в други проекти;
- Брой ученици, включени в други проекти;
- Брой ученици, използвали услуги за кариерно ориентиране;
- Брой учебни заведения с осигурено медицинско лице;
- Брой на учениците, получаващи стипендия;
- Брой ученици, поощрени с морални и материални награди;
- Процент на децата със СОП, полващи услуги на логопед.

Приоритет 5: Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците извън училищата и детските градини.

- Брой проекти и инициативи за извънкласна дейност;
- Брой деца и ученици, участващи в проекти и инициативи за извънкласна дейност;
- Брой неправителствени организации, читалища и спортни клубове, работещи с деца и ученици;

Приоритет 6: Развитие на човешките ресурси в подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.

- Брой организирани обучения за повишаване квалификацията на кадрите в учебните заведения за работа в насока подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Брой преподаватели в учебни заведения, преминали обучения за повишаване квалификацията за работа в насока подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;

- Брой посещения и работни срещи за обмен на опит в насока подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;

V. ФИНАНСОВИ И МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА.

Основното финансиране на училищата, работещи в системата на делегирани бюджети е държавната субсидия, определена по единни разходни стандарти. Стандарта за училища е определен на база брой ученици.

Допълнително финансиране се отпуска с Постановления на Министерски съвет, Писма от Министерство на финансите (ФО), финансиране или трансфери от министерства и ведомства по изпълнението на съвместни проекти и национални програми, съфинансирания от Европейския съюз. Тези средства принципно имат строго целеви характер или правила за разходване, определени по законов ред, инструкции или правила. Разходването следва да отговаря на определения вид, размер и други конкретни условия.

Собствените приходи за училищата от община Завет се реализират основно от приходите от наем на недвижими имоти, собствени земеделски земи и реализация на продукция и услуги. Първостепенните разпоредители с бюджет са делегирали права на директорите на училища да реализират собствени приходи с които е уреден и начина на отчитането им.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на учителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.

След приемането на Областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал. 1 и 2 от ЗПУО, всяка община разработва **общинска стратегия** за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от общинския съвет.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинският съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема **годишен план** за изпълнение на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Общинските стратегии и съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на Областния управител до 15 май.

Изпълнението на годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Изпълнението на общинските планове се отчита и на областно ниво – до 01 март на следващата година всяка община трябва да представи в областна администрация отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

ЕРСИН СЮЛЕЙМАН

Председател на Общинския съвет гр. Завет

***Стратегията е публикувана на интернет страницата на Община Завет на
27.05.2021 г.***